

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasarnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor[†] könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint.
A nyílt tér sora 1 korona.

Mozogjunk, mert lemaradunk!

Akik évtizedek előtt távoztak el tőlünk és most kerülnek vissza városunkba, elbámulva tapasztalják, hogy mennyire ismerős nekik itt még minden, mennyire ugyanaz még a város, mint évtizedekkel ezelőtt, mennyire nem haladt ez a város évtizedek alatt semmit. És a más városokból hozzánk visszakérülők, akiknek szemem másutt hozzászokott a folytonos változás, haladás, fejlődés látásához, fejlődés sietnek városunkból tova, mert avasnak, dohosnak érzik itt a levegőt is, mert a kulturához, az élethez, a mozgáshoz hozzáidomult mai ember nem érzi jól magát nálunk, a megkövesült hátramaradottság, a holt mozdulatlanság városában.

Körülöttünk mindenütt lüktető élet, tülekedő életzajjal törtetnek előre a versenyben városok, melyek mellettünk jelentéktelen puszták voltak. Itt van a közvetlen szomszédunkban Tapolca, amely kenyeretlen sivatag volt, mikor a mi városunk már a haladás minden eszközével megáldott központ volt, Tapolcából ide s tova a várme-

gye legjelentősebb helye lesz és mi még mindig abban a sötétségben borkálunk, melyet ötven évvel ezelőtt intézményesített meg a dolgozni, gondolkodni és haladni nem akaró és nem tudó közöny.

Városunkra nézve pedig ez ezerszeres szégyen azért, mert az egész vármegyében nincs egyetlen község, mely a fejlődés minden előfeltételével annyira rendelkezne, mint Sümege. A fejlődéshez ugyanis első sorban vagyon szükséges. Mi büszkélkedni szoktunk azzal, hogy nekünk mekkora vagyonunk van, hogy ezer holdnál sokkal nagyobb értékes erdőnk van, hogy a városi téglagyár, a Magyaros, a Haraszt rengeteg értéket képviselnek, amelyekhez hozzávéve még a nagymennyiségű alapítványokat, olyan anyagi erő van városunk kezében, amilyennel ritka város dicsekedhetik. Pedig ezekkel a milliókkal nem szabad dicsekednünk, nehogy odavágja az első pillanatban minden avatatlan, hogy hát akkor honnan van a 70 százalékos pótdó?

És hiába hangoztatja ezer ízben a helyi sajtó, hiába kiáltják bele egyes hangok a közvéleménybe, hogy ez a gazdálkodás, ez a rendszer helyre-

hozhatatlan bűn a saját jelenünkkel, különösen a jövőnkkel szemben, — mintha nálunk igazán minden rossz intézmény megkövesedett volna, úgy látszik, hogy ezt a várost öngyilkos közönyéből felrázni nem lehet.

Pedig fel kell rázni, ha nem akarjuk, hogy a haladás felettünk gázoljon végig, hogy a körülöttünk lévő vidék élete a mi gazdaságunk romjain épüljön fel. Rá kell mutatni egyszer végre kiáltó és mindenüvé elható szóval, hogy azok a rengeteg értéket jelentő lehetőségek mind parlagon hevernek és pedig azért, mert vagy a tudás, vagy az akarat, vagy mind a kettő hiányzott ezek felhasználásához az arra hivatottakban.

A város haladásának másik legfontosabb eszköze a vagyon mellett a vezetőség arravalósága. A mi példánk mutatja a legjobban, hogy a vezetésben a tehetetlenség, a hozzá nem értés, a szorgalom, az érdeklődés hiánya milyen szomorú eredményeket idéznek elő. Minden város életében vannak alkalmak, pillanatok, melyek megragadása életet és haladást, elmulasztása hanyatlást és visszamaradást jelent. A mi életünkben az ilyen alkalmak — pedig nem egy volt —

A koldus.

— Nagyságos úr! Három napja, hogy nem ettem . . . még öt kopekem sincsen éjjeli szállásra . . . A teremő Istenre mondom! Nyolc évig voltam falusi tanító és hibámon kivül vesztettem el az állásomat! Bevádoltak ártatlanul . . . Ma egy éve vagyok állás nélkül . . .

Skvorzov ügyvéd végignézett a koldus fekete kék, kopottas felöltőjén, nézte a homályos fényű ittas szemét, arcán a vörös foltokat — és arra a meggyőződésre jutott, hogy ezt az embert már ezelőtt is látta valahol.

— És most állást kaphatnék a kalugai kerületben, — folytatja a kéregető — de nincsen utiköltségem. Nagyságos úr, az Isten szerelmére könyörgöm, segítsen rajtam! Szégyenlem a koldutást, de . . . mit csináljak? A keserves nyomorúság . . .

Skvorzov a kéregető sárcipőit nézte, egyik magas száru volt, a másik kivágott — amikor hirtelenlül visszaemlékezett mindenre.

— Hallja barátom, maga engem tegnapelőtt a Sadovaján is megszólított? De akkor nem falusi tanító volt, ellenben kitiltott diák? Igaz?

— N-n-nem, az kérem lehetetlen! morgogta elfogódva a kéregető. Falusi tanító vagyok, ha parancsolja megmutathatom okirataimat!

— Eh, ne folytassa ezt a buta hazugságot! Diáknak mondta magát és elmesélte, hogy miért csapták ki. Hát nem emlékszik?

A másik csóválta a fejét. Skvorzov elpirult, az utálat kifejezésével fordult el a rongyos alaktól.

— Ez igazán szemtelenség! kiáltotta dühösen. Fúj, szégyelje magát! Legjobb volna, ha letartóztatnám. Az ördögbe hát, ha akár milyen szegény és éhes, azért még sem szabadna oly szemtelenül hazudnia!

A koldus óvatosan és zavartan hátrált és a kilincs után nyult.

— Én . . . én nem hazudtam . . . dörmögte. Megmutatnám az okirataimat.

— Aki hiszi! igazított Skvorzov. Falusi tanító, vagy diák képében spekulálni a közönség rokonszenvére — ez aljas, gaz, undok eljárás! Fúj!

Skvorzov dühös volt és kegyetlenül lehordta a kéregetőt. Szemtelen hazugsága által undort keltett benne, megbénította az emberiségbe helyezett bizalmát, valósággal bemocskolta azokat az adományokat, amelyeket ő tiszta szívvel szokott osztogatni. A koldus még igazolni igyekezte magát, esküdözött, de végre elhallgatott és megszegyenülten hajította le a fejét.

— Nagyságos úr, — mondja szivre tett kézzel, igaz . . . hazudtam . . . hazudtam. Nem vagyok sem falusi tanító, sem pedig diák. A templomi karban énekeltem és ittasság miatt csaptak el. De hát mit csináljak? Hazugság nélkül igazán nem boldogulok. Ha megmondom az igazat, nem ad senki egy kopeket sem. Az igazság által megdögölhetnék éhen! Ön igazságosan ítélkezett rólam természetesen . . . de hát mit tegyek?

— Hogy mit csináljon? És ezt még kérde? — dörmögte Skvorzov szorosán melléje lépve. Dolgozzék!

— Dolgozni . . . szép! De honnan vegyek munkát? Nem adnak nekem.

— Hülyeség! Maga egészséges, fiatal és erős . . . majd talál munkát, csak akarjon dolgozni. De maga lusta, elkényeztetett . . . iszákos! Már tíz lépésre érzik magán a pálinka! Már annyira magába szivta a hazugságot, hogy mást se tud már, csak koldulni és hazudni. És ha egyszer kegyeskedik dolgozni, akkor úgy-e, kicsi legyen a dolog, de annál nagyobb a bér? Akar-e egyáltalán dolgozni? Háziszolga vagy gyárimunkás lenni — úgy-e az nem felelne meg magának? Persze, hiszen megvannak az igényei!

— Már hogy tud így beszélni . . . — mondta a kéregető és keserűen mosolygott. Hol vegyek munkát? Kereskedősegédnek nem mehetek, ebből kivénültem, erre már gyermekkoromban kell készülni, úgy-e? Háziszolganak nem fogadnak fel, mert nem akarnak letegezni . . . gyárban sem . . . valami mesterséget ha tanultam volna, de nem tanultam!

— Kifogása az van elég . . . De mondja csak, hátha fát kellene vágnia?

— Szívesen megtenném! De most még a favágóknak sincsen foglalkozásuk.

— Így beszélnek a naplopók, mind. Ha most például munkát adnék magának, természetesen nem fogadná el. Akarna fát vágni, itt nálam?

— Igenis szívesen.

— Nagyszerű pompás.

— Skvorzov nem minden káröröm híján dörszölte a kezét és behívta a szakácsnét.

— Olga, ezt az urat vezesd az istállóba, ott fát kell aprítania.

A kéregető vonogatta a vállát, mint aki nem tudja, hogy mit csináljon, azután hatá-

mindig anélkül röptek el, hogy csak kísérlet is történt volna a megragadásukra.

Pedig a vezetőségnek nemcsak az a hivatása, hogy a közigazgatás gépszerű munkáját lemorzsolja. A vezetőségnek érzékel és képességgel kell bírnia a város gazdasági érdekeinek felismerésére, céljainak megértésére és megvalósítására is. Községi politika kell, tervszerű, célszerű, okszerű gazdálkodási, önkormányzati rendszer és ennek megvalósítására képes és törekvő előjáróság. Az a nagy vagyon, mellyel a Gondviselés városunkat megáldotta, nemcsak nagy lehetőségekkel, de nagy feladatokkal, köteleességekkel is jár. A mi városunkban a polgárságnak e nagy vagyon áldásából olyan közintézményeket kellene élveznie, amelyeket minden kisvárosnak irigyelni kellene tőlünk. Ehelyett van súlyos pótladónk és nincs érte semmi, nincs vizünk, nincs világításunk, a porban megfúlunk és minden városi intézményünkre ráfizetünk.

Eddig városunk csak vegetált, élt napról-napra, megelégedett avval, hogy a legprimitívabb szükségletek úgy ahogy, ha nem is fedezve, legalább foltozva legyenek. Ezzel tovább is megelégedni nem lehet és nem szabad.

Meg kell végre határozni azokat a módokat, eszközöket, melyekkel a várost a gazdasági hinárból kirántani lehet, melyekkel a városnak a haladást biztosító intézmények szerezhetőek, meg kell szabadítani a várost az évtizedek óta a gazdasági és kulturális haladást is megbénító mizériáktól, szóval gazdasági programot kell adni a városnak és nem szabad engedni, hogy tovább is kitűzött cél nélkül, csupán a vakesettől kormányozva folyjon le gazdasági életünk.

Rövid idő múlva elközeledik az előjáróság megújításának ideje. Most van az utolsó óra, a legjobb alkalom arra, hogy az eddigi rendszeren, job-

ban mondva rendszertelenségen változtassunk. Olyan előjáróságot kell városunk élére állítani, melynek érteke van az eddig parlagon hevertett gazdasági eszközöknek okszerű felhasználására, melynek megvan a kellő érteke és tudása a haladás eszközeinek felismerésére, melynek megvan a képessége a város érdekében megvalósítandó tervek kivitelére, az erkölcsi ereje a belátástalanság leküzdésére és az önzés, irigység, korlátoltság által támasztott akadályok elhárítására.

Túlsúlyt kell biztosítani a város vezetésében az értelmiségnek, azoknak, akiknek idejük, kedvük, képzettségük és erejük is van a közügyekkel való alaposabb foglalkozáshoz. És értelmiség alatt nemcsak a kaputos embert értjük, hanem mindazokat, akiknek élettapasztalatai, tanultságuk vagy természetadta intelligenciájuk elegendő képességet biztosítanak és elegendő biztositékot nyújtanak arra, hogy erejüket a haladás érdekében fogják érvényesíteni és a város vitális érdekeit képező intézmények megvalósítását elő akarják és elő tudják mozdítani.

És idején hozzá kell látni a megválasztandó előjáróság kiszemeléséhez és a felvilágosítás, a meggyőzés minden eszközét igénybe kell venni, hogy a választás kellő eredményét előre biztosítani lehessen. Nem szabad a multa hivatkozva lehetetlennek állítani a leggyökeresebb rendszerváltozást sem. Természetes, hogy ha ölbe tett kezekkel nézzük az eseményeket és régi divat szerint csak az utolsó napokban, vagy éppen órákban akarjuk egy csapásra megfordítani az események menetét, ez nem sikerülhet. Ennek a törekvésnek sikere csak akkor lehet, ha a munkából mindenki kiveszi a maga részét, ha legalább addig, míg megnyugvással le nem tehetjük városunk sorsát egy jól válasz-

tott előjáróság kezébe, mindenki olyan éredklődéssel lát a közügyek után, mintha saját dolgáról volna szó.

Csak így lehetséges megmozdítani városunk holtak látszó gazdasági életét, csak így lehetséges beiktatni Sümeget az eleven városok sorába.

G.

A birói függetlenség.

A polgári perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat két rendelkezése az érdekelte szakkörökön túl és minden homlokterbe állított véderőjavaslatok mellett is, nem kis mértékben foglalkoztatja a sajtót. Ez a két rendelkezés a javaslat 78. és 79. §-a, amely a bírák áthelyezéséről és nyugdíjazására vonatkozik. Az egyik feljogosítja a kormányt, hogy az életbeléptetési törvény kihirdetésétől kezdve a perrendtartás életbe léptetését követő 2 éven belül bármely első folyamódású bírót nyugdíjazzon; a másik rendelkezés pedig szabad kezet ad a kormánynak arra, hogy teljes 4 esztendeig, ugyanezen időtől kezdve szervezési okokból az első folyamódású bíróságoknál alkalmazott bírákat akaratuk ellenére is áthelyezheti. Mindezen rendelkezésekhez azt a következményt fűzi a javaslat, hogy az a bíró, aki az ilyen áthelyezés elfogadása iránt 15 napon belül nem nyilatkozik, állásáról lemondottnak tekintendő.

Tudva tudott dolog, hogy birói függetlenség corollariuma a bíró áthelyezhetetlenség jogi biztosítékában rejlik. Tételek törvényen kívüli maga az elv szabja ezt elő, ha birói függetlenségről csak beszélünk is. Ennélfogva a javaslat vonatkozó rendelkezése tulajdonképpen nem más, mint a birói függetlenség felüggesztése.

Már maga ez az elv és az elvek a javaslat által tervezett módon tenni szándékolt csorba megköveteli, hogy ezzel a kérdéssel nemcsak a közvetlenül érdekeltek foglalkozzanak, hanem az egész nemzet érdeklődése kísérelje azokat az érveket és felszólalásokat, melyeket úgy az igazságügyi politikai, valamint a birói status exigencialis érdeke formájában felvonultat. Szükséges, hogy minden ember tisztában legyen e kérdés érdemével, világos képet nyerjen, hogy ekként nézete, véleménye kialakuljon.

Tételként áll az, hogy nem tehető kifogás a kormánynak időleges korlátolt nyugdíjazási joga ellen, feltéve, ha ezt szervezeti változás

rozatlanul követte a szakácsnét. Nem éhség, sem pedig a munkakedv hajtotta, tisztán az önérzete, hogy újra hazugságba ne essék. De különben is annyira elgyöngyítette az alkoholt, hogy egy csepp hajlandóságot nem érezhetett a munkára . . .

Skvorzov a nappali szobába futott. Ott az ablakból belátott az istállóba. Láta a kéregetőt és a szakácsnét végigmenni a szennyes havon át, végig az udvaron.

Olga dühösen nézett kisérijére és lenézően fordult el tőle és kiköpött. Azután felzárta az istállót és hevesen kivágta.

— Bizonyára a kávézásban zavartuk meg a nőt! — gondolta Skvorzov. — Rossz teremtés!

Láta, hogy egy fatuskóra tült le a koldus és vörös fejét a kezébe temeti, mintha gondolkodnék valamin. A szakácsné lába elé lépditotta a ballát és újra köpött egyet. A koldus félden magához vont egy fatuskót, a lába közé szoritotta és egy gyenge ütést mért rá a ballátával. A tuskó megingott és lebukott a földre.

A koldus megint felvette, belefujt a megdermedt kezébe, azután a legnagyobb óvatossággal rásujtott a fára, mintha attól félt, hogy levághatja az ujjait. A fa újra eldőlt.

Skvorzov dűhe már elmúlt, most szégyelt az eljárását. Hogyan kényeszeríthetett egy művelt, elkényeztetett, sőt talán beteg embert

ebben a hidegben, ilyen durva munkára?!

No, se baj . . . gondolta és visszament a dolgozó szobájába. Az ő javára történt.

Egy óra múlva Olga megjelent és jelentette, hogy a fa készen van.

— Nesze! . . . Adjál neki ötven kopeket! és ha akar eljöhet ide minden elsején fölparitani . . . Munka mindig lesz.

Elsején a koldus eljött és megint keresett ötven kopeket, noha alig tudott megállni a lábán. E naptól kezdve többször is eljött, mindig volt a részére munka: havat lapátolt, istállót takarított, szőnyeget, matracokat porolt. És mindig negyven-ötven kopeket kapott, egyszer még egy nadrágot is kapott ráadásul.

Amikor Skvorzov más házba költözködött, butorcsomagolással és szállítással foglalkoztatta a kéregetőt. Ekkor ugyan józan volt egészen, de szóval és morogva: alig nyúlt a butorokhoz, lehajtott fejjel ment a kocsni után, nem is igyekezett legalább látszólag ügyeskedni, ellenben remegett a hidegtől és zavarba jött, amikor a fuvarosok gunyolódtak vele a resisége, a gyöngesége és a kopott kabátja miatt. A költözködés után Skvorzov behívta magához.

— A szavamat, úgy látom megfogadta. Fogja, itt van egy rubel a fáradozásáért. Látom, hogy józan és nem fél a dologtól. Hogyan hívják.

— Luskov.

— Rendben van. Most már tisztességesebb munkát ajánlhatok fel Önnek. Tud írni.

— Tudok.

— Menjen el holnap ezzel a levéllel St. kollegámhoz. Dolgozzék Ne igvék. És fogadja meg mindazt, amire figyelmeztettem. Adieu! Skvorzov nagyon meg volt elégedve önmagával, egy ember visszaterelt a rendes életbe, barátságosan megveregette Luskov vállát és bucsuzóul kezet is fogott vele, Luskov átvette a levelet és többé nem jött el az ügyvédhez. Két év múlt el. Egy este Skvorzov jegyet váltott a színházi pénztárnál, amikor egy embert látott maga mellett szőrmegalléros kabátban és kopottas sapkában, aki szerényen egy karzati jegyet kért és öt kopekes rézpénzzel fizetett.

— Maga az Luskov? kérdezte az ügyvéd, amikor felismerte benne előbbeni favagóját. Na mit csinál? Hogyan megy dolga?

— Köszönöm, megvagyok . . . most egy jegyzőnél vagyok alkalmazásban és harmincöt rubelt keresek hónapanként.

— Hm . . . Ennek örülök! Nagyszerű! Igazán nagyon, de nagyon örülök ennek Luskov! Hiszen úgyszólván a keresztfiam. Emlékszik még rá, hogyan összeszidtam akkor, mi? Majd, hogy a föld alá bujt szégyenében. Na, hála Istennek, hogy megfogadta szavamat.

teszi szükségessé. Már pedig a polgári perrendtartás alapvető intézkedései közé tartozik a járásbírói értékhátér felemelésével kapcsolatos szervezeti változás, amely a bírákat, illetőleg letterős fiatal munkabíró, és minden tekintetben arra való erőket kíván meg. Készséget nem szenved pedig, hogy a mai bírói kar tagjai között akadnak idősebbek, kevésbé munkabírók, miért is a szükség parancsolta helyzet előállott, a javasolt intézkedés: a korlátozott nyugdíjazási jog helyét foghat.

A helyes igazságügyi politika érdekével függ össze az is, hogy a szervezeti változások keresztülvitele végett engedjék meg egy időre a bírák áthelyezése is.

Amde, eléggé nem hangsúlyozható fontossággal bír az, hogy e kivétel a lehető leg-rövidebb időre szorítsák és az esetenként történt áthelyezés mindenkor a valódi bírói függetlenség és ezzel kapcsolatban az igazságszolgáltatás jóságának és pártatlanságának közjogi garanciái csorbitás nélkül történjenek. A javaslat azon indoklása, hogy a miniszter csak a felügyeleti hatóságok meghallgatása után és hogy a legszigorubb szűkség esetén fog álni az áthelyezés kivételes jogával: kell, hogy szószériati értelemben mindenkor betartassék. Mert ha ez a kivételes jog hosszú időn keresztül a mindenkori miniszter Damokles kardjaként lebegne a magyar bírák felett, valóban súlyos alkotmányjogi veszélyeket rejtene magában, a melynek az igazságszolgáltatás jósága, pártatlansága, talán az ebbe vetett hit megrendülése adná meg az árát.

Elvégre is elsősorban emberek vagyunk, telítve gvarlóságokkal és tökéletlenséggel és mindezek felül átitatva az átkos politika nedvességével. Már most el lehet képzelni azt az önállóságot, függetlenséget, amelyre évekre terjedőleg ily módon csak béklyót a kivételes jog.

Az időhatárokat kell elsősorban jelentékenyen megrövidíteni s azok kezdőpontját is határozottan megszabni. Másodsorban pedig az egész nemzetnek ellenőrizni kell, hogy a kivételes jog gyakorlásával a javaslat szerint mondott indoklása ne csak papíron legyen meg, hanem be is tartassék.

Igy és ekkor nem válik megsiratottá már eleve a bírói függetlenség.

Nagy Zoltán törvényszéki bíró.

Forgács.

Hogy a nyarat, különösen ha olyan forró, mint az ideai, tűrni lehessen valamely helyen, elsőrendű kellék a szabad fürdő. E

— Nagyon hálás vagyok önnek — mondta Luskov. — Ha akkor nem mentem volna el önhöz, még ma is tanítónak vagy diáknak nevezném magamat.

— Nagyon, de nagyon örülök!

— Ismételtelen köszönöm jó szavait és tetteit, de még nagyobb hálával tartozom szakácsnőjének! Isten áldja meg azt a jóságos becsületes nőt. Ön akkor nagyszerűen beszélt, halálomig lekötöztette maradok, de a megmentőm mégis az ön Olga szakácsnője volt?

— A szakácsnőm, hogyan?

— Egyszerűen azért, mert ha elmentem önhöz fát vágni, ő így szólt hozzám: Óh, te iszákos, gyalázatos, nyomorult, még nem dögöltél meg? azután szembe ült velem, az arcomba nézett szomorúan és elkezdett sírni »szerencsétlen ember! Se itt, se a tulvilágban nem lesz örömd, a pokolban kell égned. Szerencsétlen bűnös!« El se mondhatom mennyire sirt és bosszankodott miattam! De földolog, — helyettem ő vágta a fát! Egyetlen darabkát sem vágtam, mindent csak ő! Nem tudom, miért tette, csak annyit tudok a szavai teljesen átváltoztattak! Megjavított! Ezt soh'se felejttem el neki! De bocsánatot kérek, csengettek, be kell menni... Luskov köszönt és felment a karzatra.

Csehov.

tekintetben városunk rosszabb helyzetben van, mint sok utolsó pusztá. Mert nekünk fürdők egyáltalán nincs és pedig nincsen dacára annak, hogy van. Van ugyanis egy Fürdő részvénytársaságnak nevezett, igen ritkán emlegetett társaság, melynek tulajdona a szentkúti valami. Ez a Szentkút igen bőséges vízforrásokkal rendelkezik, minden kelleke megvan benne a nyári fürdőnek, sőt fel is van építve erre a célra. És még sem lehet használni, legalább a nagyközönségnek hasznavehetetlen és hozzáférhetetlen. Mert vize piszkos, gondozatlan, a fürdő épület elhanyagolt, sőt a jó izlés elemi követelményeinek is sok tekintetben nem felel meg. Hát ezzel okvetlenül kell valamit csinálni. A részvénytársaságnak még áldozatok árán is gondoskodnia kell, hogy ez a végtelenül fontos közérdek valamiként kielégítést nyerjen. A nagy távolságon is segíteni kell és lehet valahogy. A társaságnak szerződnie kellene valamelyik fuvarossal, hogy társasköcsi járatokat rendezzen be a fürdőhöz, vagy egyébként kell megközelíthetővé tenni a fürdőt. Úgy értesülünk, hogy ez ügyben tárgyalások folynak. A társaságnak minden esetre az üzleti érdek mellett a közérdeket is szem előtt kell tartania.

*

Óthon ülő város vagyunk, uccai élet, korzó élet nálunk egyáltalán nincs, vagy legalább is alig van. Pedig ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a mi kis társaságunk olyan igen sok darabra van szétfordulva. Persze, az emberek, akiket a különféle hivatás a nap munkás részében szétválaszt, a pihenés óráiban sem igen jönnek össze, mert hiszen a séta, az önmagáért való séta, a szórakozások legegészségesebbje, nálunk alig talál hivatkozásra. A férfiak még csak ösztetálkoznak a kaszinóban, a körben, a lövöldében, de az asszonyok olyan elszigeteltségben él még ma is, mint ötven évvel ezelőtt, sőt. Ha sétahelyeink nem volnának, ha a korzózásra alkalmas uccánk nem volna, akkor talán érthetőbb volna ez az elszigetelő otthon ülés. De hát csak fel kellene azokat használni és hisszük, hogy a nagy szakadozottság idővel erősen enyhülne. E tekintetben a város is tehetne valamit. Más helyeken a korzót használatos utakon, uccákon a város állít fel a sétálók számára pihenő padokat. Ezeket reklámcélokra a kereskedők, iparosok felhasználják, úgy, hogy azok pénzbe alig kerülnek. Ezt nálunk is meg lehet csinálni és talán ha pihenő helyet találnak, legalább a nyári szép estéken mégis ki engedik csálni magukat a korzóra a mi hölgyeink is.

Bafaska.

A katonai kórházak jeleit ései szerint a természetes Ferencz József-keserűviz gyorsan és biztosan hat és hosszabb használat után sem idéz elő rossz utóhatásokat. A betegek szívesen veszik be, mert ize nem kellemetlen. A »Ferencz József« keserűvizet ezen ki való tulandonságai teszik mindazoknál nélkülözhetetlenné, kik gyakran vannak hashajtóra utalva.

Meghívó

a Sümegvidéki gazdakör választmányának f. é. augusztus 12-én d. e. 9 órakor Sümegen a lövőtársulat kertjében tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó.
2. A múlt v. gyűlés jegyzőkönyvének hi-
telesítése.

3. Polyó ügyek.

4. Az állatkiállítás rendezése.

5. Indítványok.

A gyűlésre a választmány t. tagjait tiszte-
lettel meghívjuk.

Sümegen, 1911 augusztus 5-én.

Hazafias üdvözléssel:

Éles Károly
titkár.

Hayden Sándor
elnök.

H I R E K.

Szárazság.

Igyrikedve olvassuk a lapokban, hogy itt is, ott is eső, vihar, zivatar volt. Mi már el se tudjuk képzelni, milyen lehet egy tisztességesebb fajtájú zivatar. Mivelünk csak játszik a természet. Mint a rossz gyerek a másoknak a kiról tudja, hogy éhes, a vajás kenyereit, úgy mutogat nekünk az ég is egy-egy darab felhőt. Sőt egy-egy csepp esőt is küld le, hogy még jobban ingereljen, amint azonban komolyabban mernénk esőre gondolni, csufondáros neveléssel kerekedik fel a vár felől a csunya szél és pillanat alatt szélteli az aggódo epedéssel nézett felhőket. Olyan szomorú a határ mintha november volna. Seholy egy tenyérnyi haragos zöld. A sok drága tengeri, burgonya, szegény népünk teli reményesége, mind oda van, elperzselődött, elszáradt. Szorongással gondolunk arra a drágaságra, amely ennek az istenverésnek következménye lesz. Honnan fogja a szegény hivatalnok ember az ő olvasott garasából azokat a dupla árakat fizetni, amelyeket minden szem burgonyáért majd kérnek? Hiába gondolunk sőhajtva arra a mindenki felett valóra, aki állítólag a mezők agyonperzselte liliomairól is gondoskodik, — mégse tudunk, a nehéz nyomástól szabadulni. És csak nem esik, csak nem esik, hogy legalább, mikor sőhajtunk, ne kellené ezt a csunya, mindent ellepő port beszívni!

— Búcsúlakoma. Sümeg valósággal csak megszállóhely, a hova egy-két évre eljönnek távoli vidékek emberei, mikorra pedig meggyökeresednének, mikor hozzá nőnek az itteni társasághoz és nekik is szívűkhöz nő ez a város, akkor elteszi innen őket a sors, hogy talán soha többé vissza nem jönnek odon falaink közé. Minden évre esik egy-két búcsúlakoma. És kétségtelen, hogy mindegyiken őszintén mondják el a búcsúztató tősztok, hogy fájó lélekkel bocsátjuk el a távozót, a búcsúzó pedig őszintén hullat egy-két könnyet a távozás miatt, — mert a mi társaságunk megszereti a közéje jó szívvel érkezőt és meg tudja magát is szeretetni. Ilyen hangulatban folyt le Szentirmay Rezső tiszteletére adott lakoma. is. Barkóczy Károly szívből jövő szeretettel tolmácsolt búcsúztató szavaival az egész közönség részéről a búcsúzó volt állomásfőnökkel szemben, Szentirmay szívet is igaz melegség szorította össze, midőn búcsúszavait elmondotta, a többi tősztozók is, Lukonich dr. aki Szentirmay édes apját, Polgár József, a ki Szentirmay-nél, Tóth dr., a ki a vasutasok nevében a búcsúzó főnököt és Dehény József, a ki annak családját köszöntötte fel, mindannyian benső érzéseknek adtak kifejezést többkevesebb szónoki tehetséggel. Denique megint

CHOCOLAT
SUCHARD

Főzésre és nyersen
való evésre egy-
aránt a legjobb.

elvezettünk egy derék embert, de már is reméljük, hogy a ki után jön, azt is úgy becsülhetjük majd. A síró-nevető ember örök meséje ez.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** Az elmúlt vasárnapon határozatba ment, hogy az óvoda költségeire szükséges 16000 K, és az elemi iskola céljaira szükséges 20000 koronát a Sümegi Népbanktól veszi kölcsön a képviselőtestület olyként, hogy évenként 1000 koronát törleszt a tőkéből. A polgári leányiskola internátusának kérdésében érdemleges tárgyalás nem volt, hanem ez újabb gyűlés tárgya lesz. Tudomásul vette a képviselőtestület, hogy a vármegye tulajdonát képezett összes ingatlanokat július 29-én a község tulajdonába vette és a tulajdonjog a község javára már ezekre az összes ingatlanokra be is van kebelezve. A vásárhelypénzszedő bérelengedés iránti kérelmét a képviselőtestület részben teljesítette, 1 havi díjat elengedett neki, azonban a hátralékos 2 havi díj behajtására az előjáróságot erőlyesen utasította.

— **A tanárválság elintézése.** Az elmúlt héten jelent meg a hivatalos lapban, hogy dr. Elek Oszkar volt egri reáliskolai tanárt a közoktatásügyi miniszter az aradi főreáliskolához helyezte át. Ezzel egy városunkat igen közelről érdeklő és annak idején kínos feltűnést keltett ügy nyert végleges és megnyugtató elintézését. Havas József tanár, akivel Elek Oszkarnak helyét felcserélnie kellett volna, a legnagyobb valószínűség szerint visszatér helyére. Társaságunk is örömmel veszi tudomásul ezt a megoldást, mert Havasban a társadalmi élet minden terén lelkesen működő és értékes tagját nyeri vissza.

— **Ütrendezés.** Az Árpád ucca és a Kossuth ucca kereszteződésénél csatornának csufolt mély horpadás volt, mely még a lassabban haladó járművekre is kellemetlen és veszélyes volt azon felül, hogy a por és szemét pompás lerakódó helye volt. Ezt a horpadást a város most eltünteti. Cement csatorna kerül a helyére, melyet burkolat fed oly módon, hogy a horpadás eltűnik és az út két részre egyenletesen megy át egymásba. Minden dicséretet megérdemlő helyes intézkedés ez, csak az a kár, hogy a Kiszaludyi szálló előtt levő nem kevésbé csunya horpadás még mindig ott fog éktelenkedni és továbbra is meg-meg zökken rajta minden jármű, sőt időnként tengelytörést is szenved rajta egy-egy vigyázatlanabb és gyöngébb kocsi.

— **Köszönetnyilvánítás.** Feleségem elhunytá alkalmából tanusított szives részvételért hálás köszönetet mond

Engel Lajos és családja.

— **Vármegyénk alispánja a jegyzők árvaházaért.** Vármegyénk alispánja megleghangu rendeletet küldött a megyebeli községek előjáróhoz. Főhívja őket az Erzsébet-árvaházra, mely elárvult jegyzők gyermekeinek lenne nevelőháza s melynek létesítése érdekében a belügyminiszter ajánló rendelet adott ki, hogy a községek mint erkölcsi testületek vásároljanak az Erzsébet-árvaház most kibocsájtott sorsjegyeiből. Alispánunk közli a belügyminiszter szép ajánlását, a célt, azt, hogy a községi jegyzők megérdemlik fontos nemzeti munkájukért a társadalom odaadó támogatását. Alispánunk szép rendeletén tehát ez a dolog nem igen mulik; ám annál inkább a községi jegyző urak fáradozásán. Az ő kari érdekeikről van szó. Kérjük karolják is föl. És hogy fölkarolják, kitűnik a jegyzők hivatalos lapja, a Községi Közlöny közléseiből. Ebben állandóan közlik azoknak a buzgó jegyzőknek a nevéit, akik legalább száz sorsjegyet helyeznek el a jótköny cél sikerére. Óhajtaadó, a lelkes munkában a mi megyénk jegyzői járjanak elől. Ezt várja rendeletében alispánunk is.

— **Nagykanizsán arénát építenek.** Nagykanizsán már régóta foglalkoznak az állandó színház felépítésének kérdésével. Sokfelé folytak már ez érdemben tárgyalások, míg végre végleges megállapodásra jutottak. Nagykanizsa színházi bizottsága ugyanis hosszabb tárgyalások után Füredi Béla pécsi színház igazgatóval kötött szerződést, mely szerint

Füredi Béla a Szarvas szálló udvarában már október havában megkezdte az építkezést. A színház arénaszertől lesz, teljesen téglából s 1200 néző számára épül és 58 ezer koronába kerül. A földszint felemelhető és süllyeszthető lesz s így nemcsak színházi estekre, hanem táncestélyekre, alkalmi előadásokra, gyűlésekre stb. is kiválóan alkalmas lesz. Az új színház már jövő márciusban megnyílik. Füredi a szerződés értelmében három évre kap kizárólagos játsszási engedélyt.

— **A Hévíz látogatottsága.** A Hévíz folytonos szép fejlődésének fokmérője, hogy a fürdővendégek száma évről évre erősen gyarapodik. Az igazgatóság utolsó jelentése szerint az állandó fürdőzők száma 3307 főre emelkedett.

— **Új vasutengedély.** Pápát a Balaton partjával összekötő vasútra már van kétféle engedély. Most egy harmadikat kapott Szücs Béla budapesti magánmérnök. Mint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter Szücs Béla magánmérnök budapesti lakosnak a magyar királyi államvasutak Pápa állomásából indulólag Kéttornyalak, Salamon, Doba, Somlyóvásárhely, Káptalanfa és Nyírad községek érintésével a dunántúli helyiérdekű vasutak Tapolca állomásáig vezető szabványos, eselleg keskenyvágányú helyiérdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta. Valóban kíváncsiak vagyunk, hogy melyik engedélyből lesz végre-valahára egy igazi vasút, amely nemcsak papiroson, hanem a síneken is

— **Hirdetmény.** A nyilvános számadásra köteles pénzügyi adó kimutatása 8 napi közzemlére van kitéve a községházán.

— **Betörés.** Keszthelyen f. hó 4-ére virradóra ismeretlen tettesek három helyen is betörték. A két helyen: a nagytözsében és az ipartestületben sikerrel. A tözsében közel 800, az ipartestületből 50 koronát vettek el a feltört pénzes szekrényből, a szövetkezetben azonban a szekrényt nem sikerült feltörniük. A betörők után a csendőrség erőlyesen nyomoz, egyelőre siker nélkül.

— **Tapolcai virtus.** A nyár elején történt, hogy Tóth András és György tekintélyes tapolcai fuvarosok egy vidám hegyi kirándulás után pokoli zajt ütve vonultak végig Tapolca uccáin Mikor a rendőr csendességre intette őket, neki támadtak, kardját elvették s az oda siető Kell Árpád rendőrbiztos is megtámadták. A hatalmas erejű rendőrbiztos azonban lefegyverezte és elfogta őket. A csendháborítás miatt stante pede hét napot kaptak a Tóthok fejénkint. A hatóság elleni erőszak miatt ellenük indított ügyben mult csütörtökön ült felettük törvényt a zalaegerszegi törvényszék, amely három-három heti fogházzal sújtotta a virtuos verekedőket.

Főszerkesztő: Polgár József.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

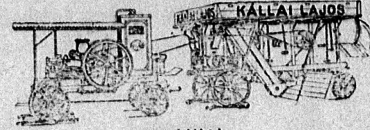
Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

— **Eladó ház.** Sümegen a kórház uccában egy jókarban levő ház eladó. Bővebbet Geiger Jánosnál, Sümegen.

„A hőztudatba ment át”,
hogy csakis
KÁLLAI LAJOS

motorgyára
BUDAPEST,
VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja
teljes jótállás mellett
a leghinnevesebb motorcséplőkész-
leteket.

|| Saját érdekében kérjen minden
gazda-disz-főárlapot, melyet in-
gyen, bérmentve küld a gyár! ||

FONTOS FIGYELMEZTETÉS!

Kállai Lajos hirneves motorgyára
nem tévesztendő össze más Kállai
nevű cégekkel.

Hirdetmény.

Miután bérletem folyó évi december 31-én megszűnik, a bérgazdaságomban levő gazdasági eszközöket, gépeket, takarmányt, őszi és tavaszi szalmát, fejős teheneket, növendék állatokat, 3 darab tenyész bikát szabad kézből eladni szándékozom.

Felvilágosítással minden tekintetben szolgálok.

Semetke József.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

Ifj. ADORJÁN SÁNDOR borbély és fodrász. A Darnay-Múzeum épületében.

ADORJÁN FERENC, fényképészeti műterme Rákóczi-ucca 397 sz.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üveg-áru-kereskedése.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

LOWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Fergnc ucca.

LISZLI KÁROLY csizmazia mester, alsó ucca saját házában.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NAGY ISTVÁN kalaposmester, Flórián-tér. Sapkaeladás. Kalapok átalakítása, főtése és javítása.

NÉMETH LAJOS uri és női szabó. Kossuth Lajos ucca (Márkus-féle ház).

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca
PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sarkraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. A Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SANDOR épületfa- és deszkakereskedő, Rendeki-ucca.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

Ifj. TÓTH JÓZSEF órák és ékszerész, a Kisfaludy-szálloda mellett.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és címfestő. Divatárúzet, gyógyszerár mellett

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

Hajfonatok,

loknik készítését saját és műhajból minden színben, kifésült hajakból mindenemű hajmunkát, továbbá frizirozást házaknál jutányos árban elfogad

Fielvar Henrikné
Városház utca.

Hallotta-e már?

Egész világ beszél róla, hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utolérhetetlen minőségű, könnyű, zajtalan varrásra, himzésre és harisnya foltozásra egyformán alkalmasak.

Nagy választéku raktár:

Csizmazia István

vas-, gép- és fűszerkereskedésében, Sümegen.

Óvás!

Mivel az utóbbi időben az általánosan ismert és közkedvelt

Riz Abadie (Riz doré)

papirunknak különböző utánzatai hozatnak forgalomba, kérjük t. vevőinket határozottan az Abadie névre ügyelni, melyet különféle más szavakkal igyekeznek utánozni. Óvakodjanak a jóval csekélyebb értékű utánzatok vételétől s mi az utánzatok ellen minden törvényes eszközzel megtorlással élünk.

NŐI KOSZTÜMÖKET,

felöltöket, férfi ruhákat, valamint papi és sport öltönyöket

készíték a legdivatosabb szabás szerinti, mérsékelt áron.

A megrendelt munkákért felelőséget vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel

Németh Lajos uri és Sümegen
női szabó (Márkus-féle ház).

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BÉLA most ANDRÁSSY-UTI.

A legjobb bizonyítvány

a „valódi : Franck“ jóságára nézve, hogy kerülő uton megkísérlik a „Franck“ név jó hírét silányabb gyártmányokkal kihasználni. — Azért nagyon vigyázzon az óvatos háziasszony a jelszóra „Franck a kávédarálóval“.

Azon ládika és azon csomag kávépótlék, mely a „kávédaráló“ ismertető jelet nélkülözi, nem valódi „Franck“.

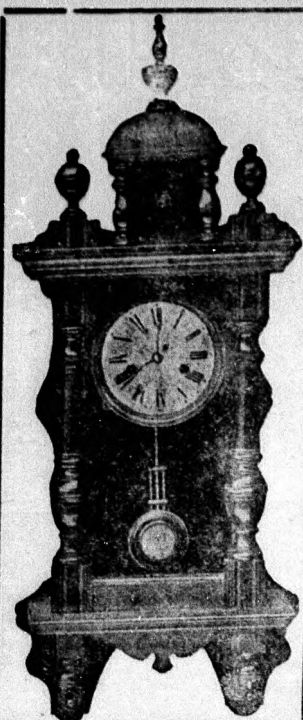
Tehát óvatosság a bevásárlásnál !!

Gyári Jegy.

A valódi „Franck“ kávé-pótlék kicsinybeni ára

$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{5}$ kg.-os ládika
52	28	24 fillér
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{11}$ kg.-os csomag
20	14	8 fillér.

Alapos munka.

Alapított 1877-ben.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

ifj. Tóth József órás és ékszerész

Sümege. — Fióküzlet Jánosházán.

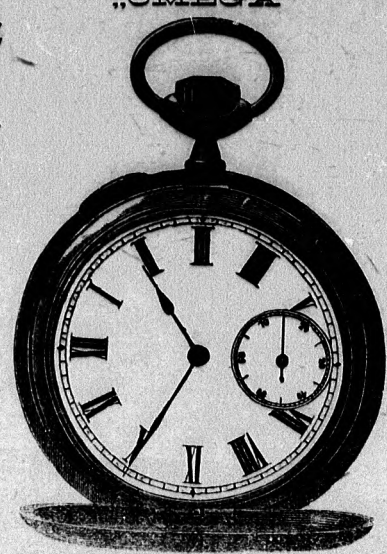
A MAGYAR NEMZETI ÓRAGYÁR és a világhírű „OMEGA” svájci óragyár gyártmányainak nagy raktára.

Dús választék mindennemű férfi és női zsebórákban, arany, ezüst, tula acél és tikkeltokban nyitott vagy dupla fedéllel. Különleges lapos gavallér órákban elsőrangú különlegességek, u. m.: Omega, Schaffhausen, Badolett, Roskopf, Uránia, Hungária, Cyma stb. gyártmányok. 8 napos és ébresztő zsebórák minden kivitelben. Fali és inga órák fényezett és új divatú szecessziós világos tokban, szalon, ébresztő, irodai és konyhaórák.

Nagy választék arany és ezüst ékszerekben, u. m.: láncok, nyakláncok, gyűrűk, jegygyűrűk, fülbevalók, karcsatok, medaillonok, szent képek. Amerikai dublé, nikkel, bőr és sport láncok

Szemüvegek és orrcsipek minden kivitelben és erősségben.

Tört aranyat a legmagasabb árrban megveszek vagy azokat ráfizetés-sel divatos ékszerekre becserelem.

Jótállás mellett.

Gyors szállítás.

Órák, ékszerek és szemüvegek gyors és pontos javítása.

Jutányos árak.

KLAFFL LAJOS

épület és butor asztalos, temetkezési vállalat, Sümege.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Kossuth Lajos uccai házámban a mai kor igényeinek megfelelő

kész butor-raktárt

rendeztem be. Hazai és részben saját gyártmányu, szalon, hálószoba és ebédlő berendezések, legjobb minőségű hajlitott faszékek, konyha, és kerti butorok, képkeretekből stb. tartós szép kivitelben nagy választékban állandó raktárt tartok legjutányosabb gyári áron egy évi jótállással. Szives pártfogásukat kéri teljes tisztelettel

Klaffl Lajos.

Üzletátvétel.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, a jóhírű Nádas Gizella-féle

divatárú üzletet

átvettem s úgy rendeztem be, hogy a modern kor legényesebb igényeit is kielégíthessem.

Egyben tisztelettel hozom b. tudomásra, hogy a tavaszi és nyári idényre megérkeztek a legdivatosabb női és leánykalap újdonságokból a legújabb párisi modellek.

Gyászkalap és egyéb átalakításokat izléses kivitelben, gyorsan pontosan és jutányos áron elvállalok.

Raktáron tartok legdivatosabb ruha díszeket, és mindennemű női divatcikket.

Tisztelettel

Szijártó Györgyné.

A Teáskanna védjegyű tea kizárólagos eladása.

Ujonnban berendezett csemege üzletemet

vasárnap delután is 4 órától este 8-ig

nyitvatartom, ahol naponta kaphatók a legjobb minőségű **sajtok, hideg felvágottak, prágai sonka, kolozsvári szalonna.** A legjobb minőségű likőrök, **Benedictiner, Altváter, Chartreus,** magyar és francia cognac, tokaji aszú és szamorodni borok. Halak. Tengeri rák.

Déli gyümölcsök.

Friss virsli és patizer minden szombaton és vasárnap kapható

Berezky Gyulánál, Sümege.

Köestlin és Cabos féle tea sütemények.

Állandóan friss tea vaj.

Friss zöldségek.

Sörraktáramban

kőbányai, magyaróvári főhercegi, liesingi palack és hordó sörök

mindenkor friss minőségben kaphatók. Árajánlat-tal készséggel szolgálók. Ezen sörök kaphatók minden jobb vendéglőben, kávéházban és kereskedésben. Kőbányai sör kimérésre kerül Sümege kizárólag **Szelestey Géza** vendéglőjében.

Tisztelettel

Fischer Mór.

Hirdetéseket
jutányos áron elfogad
a kiadóhivatal.

Kerékpárok, kerékpáralkatrészek

a következő áron kaphatók
Würzburger J. cégnél
Sümege.

Rival kerékpár 90—130 K-ig, Puch
Himber kerékpár 150—200 K-ig.
Gumi köpeny 7 K. Iső rendű
belső gumi 3 K 60 f. Lábszivatyú
2 K 40 f. Minden más felszerelés
olcsó áron. Kölcsön kerékpár órán-
kint 60 fillér.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—360 K. Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek tere 6.

Örökös állást nyerhet bárki havi 500 K. jövedelemmel, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásának képviselője a **Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál**

(Budapest, VII., Károly-körút 13) elvállalja Szakértelem nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is üzhető.

Alaptőke 7 millió korona.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümege.